

Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Lubsko

Lubsko, lipiec 2018 r.

Azbest

Azbest znany był już w starożytności. Nazywano go Inem kamiennym, kamieniem bawełnianym. Ponieważ wrzucony w płomień nie tylko się nie pali, ale staje się czystszy, z jego "nitek" wyrabiano m.in. obrusy i chusteczki do nosa, które czyściło się w ogniu. Później zaczęto dodawać go do tkanin na płaszcze żołnierskie, ubrania dla strażaków, kurtyny teatralne. W naszych czasach prócz pokryć dachowych i płyt elewacyjnych z azbestu produkowano m.in.: rury instalacji wodno-kanalizacyjnych, węzły ciepłownicze i przewody kominowe, zsypy, okładziny szczęk hamulcowych w autach, lepiki, papy, zaprawy gruntujące, tektury uszczelkowe w sprzęcie AGD.

Azbest: niebezpieczne włókna

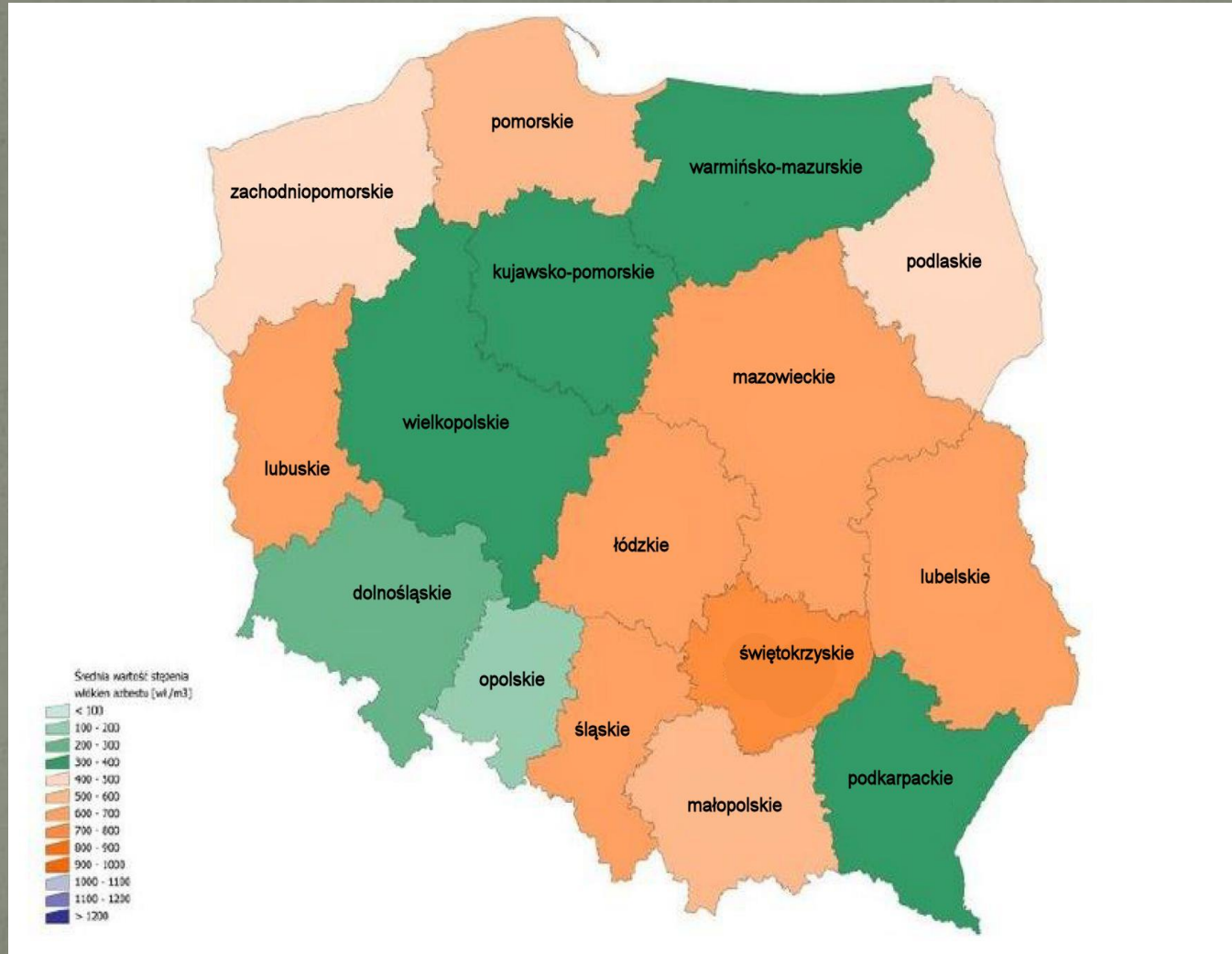
AZBEST to ogólna nazwa minerałów włóknistych z grupy serpentynów i amfiboli. Nazwa ta wywodzi się od greckiego słowa „asbestos” i oznacza „niewygasający” lub „niezniszczalny”. Cechą charakterystyczną włókien azbestowych jest możliwość rozszczepiania się na mniejsze fragmenty. Włóknista budowa sprawia, że w stanie suchym łatwo ulega rozpyleniu. Pył **azbestowy** może wnikać do organizmu przez układ oddechowy i pokarmowy. Szkodliwość azbestu zależy przede wszystkim od średnicy i długości wdychanych włókien. Te grubsze mogą być usunięte z górnych dróg oddechowych przez odkrztuszanie, wypluwanie. Włókna najdrobniejsze likwidują komórki systemu odpornościowego. Najbardziej niebezpieczne są włókna długie ($>5 \mu\text{m}$) i cienkie ($<3 \mu\text{m}$), które łatwo przedostają się głębiej i zalegają w pęcherzykach płucnych, drażniąc je. W ten sposób inicjują chroniczne stany zapalne, których konsekwencją jest wzmożona produkcja wolnych rodników tlenowych. W tej sytuacji łatwo może dojść do zmian patologicznych, zwłaszcza gdy mechanizm obronny jest osłabiony i nie wymiata wolnych rodników.

Szkodliwy wpływ azbestu na zdrowie człowieka

W Polsce i w innych krajach europejskich 400-600 osób rocznie zapada na jedną z chorób wywoływanych przez kontakt z azbestem - azbestozę, raka płuc, raka oskrzeli oraz raka opłucnej zwanego międzybłoniakiem. Wdychający włókna częściej chorują też na inne nowotwory - raka żołądka, krtani, nerek, jelit, trzustki, jajnika oraz chłoniaki.

- ❖ **Rak płuc** jest uznawany za chorobę zawodową u wszystkich osób stykających się z azbestem w pracy. Może się ujawnić dopiero po 30 latach. Najbardziej zagrożeni są ci, którzy po raz pierwszy zetknęli się z dużym stężeniem pyłu azbestowego w wieku tzw. rakowym, czyli po 45. roku życia. Stwierdzono, że aż o 50 proc. częściej chorują palacze tytoniu.
- ❖ **Międzybłoniak opłucnej** charakteryzuje się wysoką śmiertelnością. Zapadają na niego głównie ludzie starsi, powyżej 65. roku życia. Objawy - trudności oddechowe, ból w klatce piersiowej, kaszel, wysięk w jamie opłucnej - występują zwykle po 30-40 latach od pierwszego kontaktu z azbestem. Od 1980 roku liczba zgonów wzrasta. Zapadają na niego nie tylko osoby wdychające pył azbestowy w pracy. W gminie Szczucin chorowali mieszkańcy, którzy utwardzali drogi, boiska i podwórka odpadami z fabryki wyrobów azbestowych.
- ❖ **Azbestoza** (pylica azbestowa) - to typowa choroba zawodowa ludzi, którzy pracują przy wydobyciu azbestu. Rozwija się wolno, w ciągu co najmniej 10 lat od momentu pierwszego narażenia. Polega na zwłóknieniu tkanki płuc. Objawia się zmniejszeniem ich pojemności, a w efekcie niewydolnością oddechową.

Średnie wartości stężenia włókien azbestu w powietrzu w Polsce.

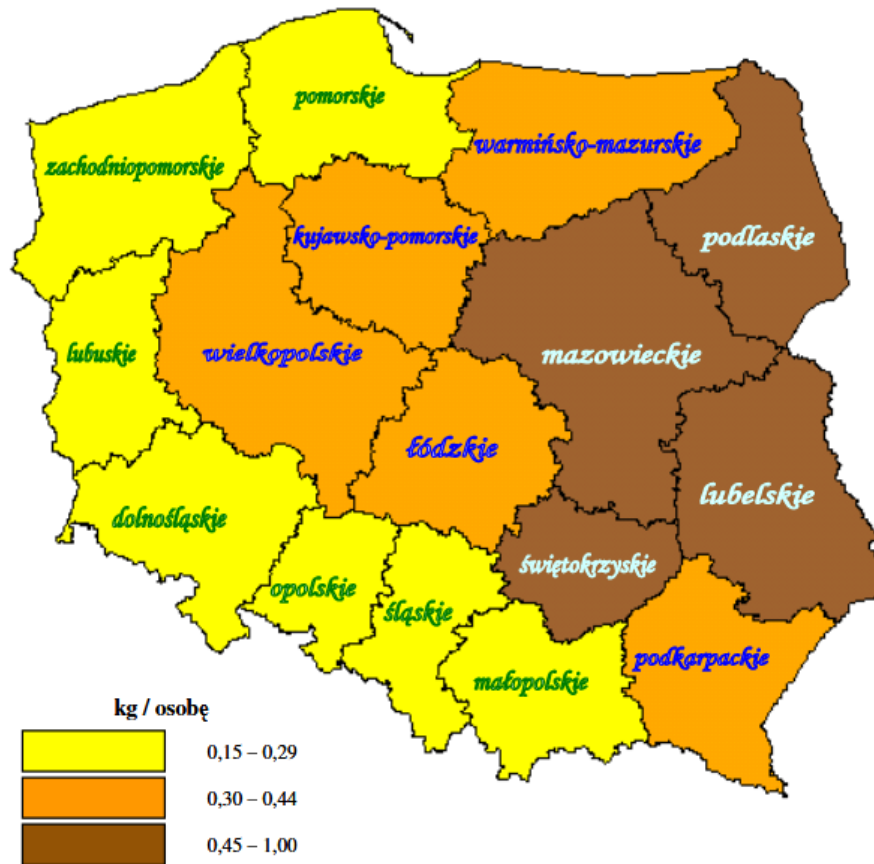
Usuwanie wyrobów zawierających azbest - stan prawny

Gdy okazało się, że włókna azbestowe, po przeniknięciu do płuc, mogą powodować groźne choroby, również nowotworowe, zakazano jego stosowania. Zasady postępowania z odpadami azbestowymi reguluje szereg przepisów m.in. ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 2119). Dokumentem określającym organizację i przebieg wycofania azbestu z gospodarki jest **Program Oczyszczania Kraju z Azbestu 2009–2032** przyjęty Uchwałą Rady Ministrów Nr 39/2010 z dnia 15 marca 2010 r. Koordynatorem Programu jest Ministerstwo Rozwoju. Program grupuje zadania przewidziane do realizacji na poziomie centralnym, wojewódzkimi lokalnym.

Na mocy tego programu, wszystkie jednostki samorządu terytorialnego zobowiązane są do zinwentaryzowania budynków zawierających materiały azbestopochodne. Obowiązek usunięcia azbestu spoczywa jednak na właścicielach budynków – mają oni na to czas do końca 2032 r.

Nagromadzenie wyrobów zawierających azbest
w poszczególnych województwach (stan na rok 2009).

Pozbądź się azbestu i wyrobów zawierających azbest

Gmina Lubsko w 2018r. po raz kolejny przystąpiła do realizacji zadania pn: „Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest pochodzących z obiektów budowlanych położonych na terenie Gminy Lubsko”. Zadanie to dofinansowane jest przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze, przy udziale środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie w ramach programu pn. „SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW. Część 1) usuwanie wyrobów zawierających azbest”. Dofinansowanie na ten cel w roku 2018 wynosi 100% poniesionych kosztów. Wniosek wraz z załącznikami do pobrania w Urzędzie Miejskim w Lubsku lub ze strony internetowej www.lubsko.pl.

Więcej informacji na temat usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest można uzyskać w Urzędzie Miejskim w Lubsku, ul. Powstańców Wlkp. 3.

W prezentacji zostały użyte materiały z następujących stron www:

- Aktualizacja programu usuwania azbestu dla gminy Lubsko wraz z aktualizacją inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest – Lubsko, wrzesień 2016r.
- https://www.mpit.gov.pl/media/15224/Program_2009_2032.pdf
- <https://murator-dom.pl/remont-domu/remonty-dachu/azbest-grozny-skladnik-eternitu-dlaczego-pyl-azbestowy-jest-szkodliwy-aa-HUmu-uzpQ-uGAf.html>
- <http://www.ipb.org.pl/czy-azbest-moze-byc-nadal-grozny/>
- <https://www.budujemydom.pl/dachy-i-rynny/24184-pokrycie-dachowe-z-azbestu-eternitu-nalezy-usunac-do-2032-roku>